

השבת של רבינו נחמן מברסלב

לזכרון נצח

מורינו

ר' ישראל בער אודסר, זצ"ל

וענית ואמרת... [מצוות ביכורים]

(לקוטי הלכות - בשר בחלב ד', י"ג)

כי ביכורים הם בחינת התחדשות שצריכין להביא הפרי המתבכרת ומתחדשת בכל שנה, להביאה מיד לבית ה' ולהודות עליו לה', ולספר עליו את כל הצרות שעברו על ישראל מתחילתם, ובחסדו ונפלאותיו הנוראים הצילנו. כמו שכתוב בוידוי ביכורים: **וענית ואמרת לפני ה' אלקיך ארמי אבד אבי וירד מצרימה ויגור שם במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עצום ורב וירעו וכו'.**

כי עיקר חיוב ביכורים מרמז על התחדשות שצריכין להתחדש בכל פעם ולהתחיל בכל פעם מחדש ואל יבהלוהו רעיונים על כל ההרפתקאות והמניעות והתגברות היצר הרע וכו' וכו' וכל מה שעובר עליו.

כי יזכור חסדי ה' ונפלאותיו אשר עשה עמנו

בכלליות ובפרטיות ממצרים ועד הנה. וגם מקודם שירדו למצרים בעת שרדף לבן הארמי את יעקב, וכל מה שעבר בין יעקב ולבן בעת שעבד אצלו ולבן רימה אותו עשרת מונים ולא נתנו אלקים להרע עמדו וכו'.

ולא די שלא עלתה בידו לאבדו חס ושלוש כרצונו הרע, אף גם הוציא ממנו בנותיו רחל ולאה שעל ידם נבנה העולם והעמיד מטה שלימה מהם - שהם השבטים הקדושים - שעל ידם עיקר התגלות האלקות בעולם.

כי לא היה בהם שום פסול וכלם ענו ואמרו בשעת הסתלקות יעקב: **שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד וכו'.**

וכל מה שעבר על ישראל מאז ועד הנה אין כל פה יכול לדבר וכו'. וכן בפריטות עוברים כל אלו הבחינות על כל אחד מישראל. כי כל אחד עומדים עליו בחינת לבן ועשו ומצרים וארבע מלכיות וחיילותיהם. וכלם עומדים על ישראל בכל דור ודור בכלליות וכן בפרטיות עומדים כלם על כל אחד ואחד לכלותו, חס ושלוש, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

דהיינו כל הרדיפות וההסתות וההתגרות שהיצר הרע

והיילותיו מתגרים בכל אדם בכל יום ובכל עת. שהכל נמשך מבחינת הקליפות הנ"ל לבן ועשו וכו'. כי גם לבן ועשו ומצרים, כל התגרותם בישראל היה רק שהתלבש הבעל דבר בהם להתגרות בישראל, על שהם הולכים בדרך ה' שמסר להם אברהם אבינו, וחזקים באמונת הבורא היחיד, המשגיח ומושל בכל וכו'.

וכן בכל דור ודור עומדים שונאים בגשמיות ורוחניות למנוע ולבטל ממלאכת שמים וכו', והקדוש ברוך הוא עוזר לו בכל פעם, כמו שאנו אומרים ג' פעמים בכל יום: **על נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים הטוב כי לא כלו רחמיך וכו'.**

ואין שום עצה להנצל מכל זה כי אם אמונה שלמה בה' יתברך שהיא בחינת התחדשות בחינת **חדשים לבקרים רבה אמונתך**. היינו שידע האדם האמת לאמתו שאינו יודע כלל, כלל לא, רק יתחזק עצמו באמונה הקדושה שקבלנו מאבותינו הקדושים, ואל יבלבל אותו שום דבר שבעולם. כי אין אנו יודעים כלל, רק כפי שהורו אותנו רבותינו ז"ל.

הם אמרו והם אמרו, הם אמרו שצריכין לשבר כל התאוות שבעולם, לא מבעיא עבירה כל שהוא בודאי צריכין לברוח ממנה יותר מבורח מן האש, אלא אפילו תאוה בעלמא ושום תנועה שאינה ברצון הבורא יתברך צריכין לברוח ולהתרחק ממנה בתכלית הריחוק, כי הוא פוגם מאד בנפש הישראלי ובכל העולמות אלפי אלפים ורבי רבבות התלויים בו.

והם אמרו שאפילו אם עבר האדם מה שעבר, אפילו אם

עבר על כל התורה כולה אלפים פעמים, רחמנא ליצלן, אף על פי כן אין שום יאוש בעולם כלל, וצריך להתחיל בכל פעם מחדש. כי השם יתברך מקבל תענוג ושעשועים מהגרוע שבגרועים, אדרבא זהו עיקר גדולתו יתברך כשהרחוקים מאד מאד ממנו, מודים בו יתברך ומתחזקים באמונה, ומודים ומשבחים אותו יתברך וכו' (כמבואר כל זה בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים). על כן צריכין להתחדש בכל פעם בבחינת ביכורים, שהם בחינת התחדשות כנ"ל.

וזה שכתוב **בראשית** וכו' ודרשו רבותינו ז"ל:

בשביל ביכורים שנקראים ראשית ברא העולם. כי עיקר בריאת העולם היה בשביל בחינה זו, בחינת התחדשות שהוא בחינת ביכורים בחינת ראשית ברא אלקים את השמים וכו', שעיקר בריאת שמים וארץ היה בשביל ראשית, דהיינו שיתחיל האדם בכל פעם מראשית, כאילו היום הוא ראשית התחלתו כנ"ל.

כי זה עיקר תיקון העולמות, כי גם ה' יתברך מחדש אותם בכל יום מחדש ממש, כמו שכתוב: **ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית**, וכמו שאומרים **בכל יום עושה חדשות וכו'.**

ועל כן נסמך תיכף בפרשת ויהי כי **תבא** אחר מצות ויידוי ביכורים ומעשר, היום הזה ה' אלקיך מצוון לעשות וכו' וכתוב שם היום הזה נהיית לעם וגו' אשר אנכי מצוון היום, ופירש רש"י שם: **בכל יום יהיה דומה בעיניך כאילו היום נכנסת עמו בברית וכו', היינו כנ"ל.**

כי זה עיקר בחינת ביכורים בחינת התחדשות בכל יום, כאילו היום נכנס בברית ומתחיל להרגיל עצמו ליכנוס בקדושת ישראל.

אימץ, אימץ, אימץ, ראשי השנה

(תקס"ה)

שמעתי מפיו הקדוש שיחה נוראה מנוראות גדולת הבורא יתברך, ואי אפשר לבארה בכתב. אך אחר-כך נכנס על-ידי זה לדברי התחזקות, שאפילו אם נפלו למקום שנפלו כל אחד לפי נפילתו רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן יחזק את עצמו ואל יתייאש עצמו לעולם. כי גדולתו יתברך שגבה מאד למעלה מהתורה ששם יכול הכל להתתקן וכו', כי תשובה למעלה מהתורה.

ושאלתי אותו: אבל איך זוכין לזה? והשיב: יכולין לבא לזה ובלבד שלא יתייאשו עצמן מן הצעקה ותפלה ובקשה, רק לעסוק בצעקה ותפלה ותחנה וכו' ולא יתייגע לעולם, עד שיבא לזה לעלות וכו'. כי עיקר התשובה הוא צעקה וזעקה לה' יתברך וכו'.

מכתב

(מספר א"י הנחל - מכתב י"ב)

ב"ה, אור ליום ששי כ"ג אייר, תש"ך.
ידיד לבי הנעים, הגדל וצומח מטיפי גן עדן של הצדיק שהוא שורש נשמת משיח. שורש כל מעיינות החכמה. שיכול להעלות ולחדש את העולם לטובה. לקשר ולהמשיך את כולם לה' יתברך. אפילו את הרחוקים מאד מאד בתכלית הריחוק ביותר. חיים ושלו.

הצדיק קורא וצועק אלינו בקול חזק ועמוק מאד: גיוואהלד זייט אייך ניט מייאש. קיין יאוש איז גאהר ניט פאר אנדען יש ענין שנתהפך הכל לטובה, טייערער הרציגער ברודער. הסתכל היטב והתבונן גודל עוצם הנס והחסד הנפלא שהפליא עמנו אדון הנפלאות בעת חושך כזה. אשר פקח עינינו לראות נקודת אמת אמתית כזה. שאי אפשר להסתירו מדעתנו בשום אופן, וזכינו להיות בחלקו של הצדיק האמת אור החדש הגדול והנורא וכו'. אף אם המלחמה ארוכה וחזקה מאד. וגודל ההתגרות שמתגרין בנו הוא בלי שיעור ומעשינו הם כמו שהם. עד שירדנו פלאים לעמקי ימים ותהומות אף על פי כן ה' יתברך יגמור את שלו בוודאי וכל אלו הרהורי תשובה שבא לאדם בימי חייו אינו נאבד שום אחד מהם. אף על פי שאין זוכין עדיין לתשובה כראוי.

ואפילו אם הבעל דבר מתגבר עליו אחר כך ביותר ונופל למטה יותר ויותר, חס ושלו, אף על פי כן כל מה שנתעורר לפעמים באיזה הרהורי תשובה מעט דמעט כחוט השערה אינו נאבד לעולם. וסוף כל סוף יהיה לו תיקון על ידי זה, על ידי התקבצות ההירהורי תשובה. בכוח הצדיק

האמת המנהיג הרחמן שמצדיק את כל ישראל ומסתכל רק על הטוב שיש בכל אחד מישראל. ומלקט ומוצא כל הנקודות הטובות שיש בכל אחד אפילו כחוט השערה. ועושה מהם כלים וצינורות נפלאים להמשיך השגות אלקות על ידם, לכל אחד, אפילו להנפלים והירודים מאד, להאיר גם בהם, כי עדיין ה' אתם ואצלם וכי שזה עיקר תקוותם ותיקונם.

עיקר הישועה הבאה אינה אלא על ידי אמונה. ומידת אמונה היא לפי מנהיג הדור, צריך לראות למלאות האמונה על ידי הארה של הצדיק שהוא כלליות של השבעה רועים. כי הוא רועה האמונה לתקנה ולהשלימה. ועל שם זה נקרא רועה. על שם (תהלים ל"ז) **רועה אמונה**, וכל עיקר אמונת ישראל ממשיך הוא להדור. ואי אפשר להתקרב לזה הצדיק אלא על ידי עזות, כמאמר חכמינו זכרונם לברכה **הוי עז כנמר**, כי יש רועים של הסטרא אחרא. והם גם כן מפורסמי הדור ועיקר מלכותם על ידי עזות.

והם ככלבים בעזותם בבחינת (ישעיה נ"ו) **והכלבים עזי נפש המה רועים**, והן פני הדור כפני הכלב. על כן כדי להינצל מהם מתחת ממשלתם אי אפשר רק על ידי עזות. לעמוד נגד עזותם. ואז **נהלת בעז** **אל נוה קדשך**, היינו על ידי עזות נכנס לתוך הקדושה. אסיים ואומר שלום מעומק הלב: המשך יבוא.

ישראל דב אודסר

עצות

(לקוטי עצות - צדקה, ח"י)

על-ידי צדקה לארץ ישראל נצולין ממחשבות זרות שבתפלה, ונודרך מוחו ומחשבתו, והוא בחינת תקון הברית.

תפילה

(לקוטי תפילות א', מ"ד)

... ותזכנו לתן צדקה לארץ ישראל, ונוכה להחזיק ידי עניים הגונים הדרים בארץ ישראל, עד שנזכה שנהיה נכללים באווירא דארץ ישראל, ועל-ידי-זה נזכה

לגרש מי המבול מאתנו שהם המחשבות זרות והבלבולים המבלבלים אותנו תמיד ומונעים אותנו מעבודתך האמתית, ובפרט בשעת התפלה שכולם באים עלינו ומבלבלים את תפלתנו מאד, עד אשר "כשל כח הסבלי". כי בעונותינו הרבים "גברו המים מאד על הארץ ויכוסו כל ההרים הגבוהים" עד אשר קשה לעמוד נגד בלבולים ומחשבות זרות רבות כאלה כי הרבינו לפשוע מאד.

צדקה וחסד

(אוצר היראה - צדקה וגמילות חסדים, נ"ב)

צריכין לבקש מאד מה' יתברך, שיזכה להנצל שלא תגיע הצדקה שלו לעניים שאינם מהוגנים, שהם מבחינת הזקנים הפגומים שאינם מוסיפים קדושה ודעת בכל יום, ולהתקדש בעבודתו יתברך בכל יום, רק הם מסטרא דמלך זקן וכסיל, שרוצה להפיל זקנה ותשות כח על כל אחד, כאילו כבר הוא נזקן במעשיו ואינו יכול להשתנות לטובה עוד. ומזקנים כאלו מהם יונק המצח הנחש שורש חכמת הטבע, ועל ידי זה מתגבר ומתפשט חכמת הטבע בעולם, וכופרין חס ושלוש באמונת הרצון שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך, ועיקר הכנעת המצח הנחש הוא רק על-ידי צדקה.

אבל כשנותנין חס ושלוש הצדקה לזקנים כאלו, על-ידי זה מתגבר חס ושלוש המצח הנחש ביותר, ועל-ידי זה נמשך חס ושלוש רוגז וחרון אף בעולם רחמנא לצלן.

על-כן צריכין לבקש מאד מה' יתברך, שיזכה שתגיע הצדקה שלו להזקנים דקדושה, שהם ממשיכין זקנה דקדושה על ישראל, שהוא לבלי להיות נזקן במעשיו כלל, רק להתחדש בכל פעם בעבודת ה' כנשר ממש ולהוסיף קדושה ודעת בכל יום. ועל-ידי צדקה כזו נכנע מצח הנחש, ומאיר ומתגלה בחינת מצח הרצון, ונתגלה שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבד, ונמתקין ונתבטלין כל הדינים והרוגז, ונמשך רחמים וחסדים גדולים בעולם (הלכות פדיון בכור הלכה ד' אות ג' ד').

סיפור

(השמטות, ל')

ספרו לפני בן הרב הצדיק רבי פנחס מקארץ ז"ל מהמחלוקת מהזקן על רבנו ז"ל. שאל: **מה אומר רבנו ז"ל?** השיבו לו, **שהוא שותק**. ענה ואמר: עכשיו מתורצת לי משנה באבות. כתוב שם: איזה מחלוקת שלא לשם שמים? מחלוקת קורח ועדתו - הלא קשה: היה צריך לכתב 'מחלוקת קורח ומשה?' אלא מפני שמשא לא היה חולק כלל, ורק קורח ועדתו הם שחלקו, וכך הוא בעניין רבנו ז"ל שלא היה חולק, רק הם חלקו והוא שותק.